

s bryčkou mu vydali samojedinému bez průvodu kočího neb otce žalovaného. Naopak není vyloučeno, že právě vyslovením této podmínky dali na jevo obavu, že by bez průvodu jedné ze jmenovaných spolehlivých osob mohlo dojít k úrazu, není vyloučeno, že tím dali na jevo, že nepokládají Antonína K-a za osobu dosti spolehlivou, by mohla ovládati mladého koně a že by jej dovedla dobře opatrovati a naň dohlížeti, kterážto obava se ukázala býti pozdější událostí více než odůvodněnou, když K., jak sám jako svědek potvrdil, koně toho uvázal na dvoře k pouhému stolu, ježž kůň převrhl, pak jej, když byl nepokojným, nechal volně po dvoře pobíhati a konečně jej zapřahal na otevřeném náměstí, kdež kůň, nejsa okolí tomu zvyklý, se splašil a utekl. Budou-li tyto okolnosti, samým K-em připuštěné, prokázány, bude tím též doloženo, že žalovaní zanedbali opatrnost, kterou zákon v § 1320 má na mysli a jest nárok žalobní oprávněn. Průkaz o nezpůsobilosti může podat často i okolnost provázející jedinou nehodu, při níž byla způsobilost a dbalost osoby podrobena zkoušce. Když pak je nesporno, že kůň byl mladý (ani ne dva roky starý), snad dosud neokovaný a bujný, že měl po prvé jeti do města a byl zapřažen samojediný a ne v páru s jiným koněm, jak dosavade se dělo, měli požadovati od osoby, jíž koně svěřili, zvýšený stupeň obezřetnosti, jak toho povaha zvířete vyžadovala, neb aspoň měli bezpodmínečně trvati na příbrání spolehlivého průvodce. Následkem svých mylných právních názorů nezjistily nižší soudy skutečnosti rozhodné pro posouzení věci podle § 1320 obč. zák. První soud sice uvádí výpovědi svědků v tom směru, nečiní však v tom směru zjištění, zejména neuvažuje okolnosti tuto právě uvedené, kdežto soud odvolací přechází okolnost tuto jako nerozhodnou, ač bylo po rozumu § 1320 obč. zák. nutno uvažovati, zda žalovaní, svěřivše koně takových vlastností Antonínu K-ovi, o němž nevěděli, zda s mladým koněm umí zacházeti, postarali se o potřebné jeho opatrování a o dohled na něj.

Čís. 7508.

Nestaví-li nájemník, nýbrž pronajímatel, jemuž nájemce musel ustoupiti (§ 1, druhý odstavec, čís. 9 zák. na ochranu nájemců ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.), jest nájemce povinen k obnově podnájmu (a náhradě stěhovacích výloh a škody podnájemníku) jen, když se k tomu smlouvou podnájemníku zavázal anebo se stalo zrušení nájmu výpovědí jen na oko za účelem odstranění podnájemníka.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1927, Rv I 1309/27.)

Pěvecký svaz v Ch. pronajal hostinské místnosti žalovanému pivovaru, jenž je dal do podnájmu žalobci. Pěvecký svaz dosáhl soudního svolení k výpovědi žalovaného z důvodu provedení užitečné stavby (§ 1 druhý odstavec, čís. 9 zák. na ochr. náj.). Do usnesení o svolení k výpovědi nepodal pivovar stížnost. Po vyklizení nájemce i podná-

jemce byly některé místnosti strženy, ve stavbě však nebylo pokračováno. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném pivovaru, by mu odevzdal najaté místnosti a nahradil škodu. *Procesní soud* první stolice žalobu zamítl v podstatě z toho důvodu, že nárok, spočívající na ustanovení § 1, druhý odstavec, čís. 9 zák. na ochr. náj. příslušel by jedině žalovanému pivovaru proti pěveckému svazu, nikoliv však žalobci proti žalovanému a že nárok na náhradu škody předpokládá vinu žalovaného na vyklizení, již nelze spatřovati v tom, že nepodal rekurs do soudního svolení k výpovědi. *Odvolaací soud* napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel napadá právní názor nižších soudů, že žalovaný pivovar jako nájemce hostince neporušil podnájemní smlouvu se žalobcem, spokojiv se s výpovědí danou mu pronajímatelem »Pěveckým svazem« v Ch. podle § 1 čís. 9 zákona o ochraně nájemníků, a nežádav obnovení nájmu z toho důvodu, že Pěvecký svaz do tří měsíců se stavbou nepočal a nepřetržitě v ní nepokračoval. Dovolatel dovozuje, že nájemce je proti podnájemníku povinen podle § 1098 obč. zák., předmět podnájmu udržovati a v podnájmu ho nerušiti a proto prý je podnájemník oprávněn po smluvenou dobu užívati předmětu nájmu, že zákon o ochraně nájemníků vztahuje se i na smlouvu podnájemní (§ 1 zák. toho) a že bylo lze žalobce vypovědět jen z důležitých důvodů zákonných, že se proto může domáhati splnění smlouvy a náhrady pro zaviněné porušení smlouvy podle § 1 čís. 9 cit. zák. Dále snaží se dovoditi, že žalovaný pivovar je povinen v případě, že mu přísluší právo na obnovení nájemní smlouvy proti pronajímateli ve smyslu § 1 čís. 9 zákona o ochraně nájemníků, obnoviti smlouvu nájemní a že totéž právo přísluší i žalobci jako podnájemníku proti žalovanému jako nájemci. Žalobci jest přisvědčiti, že i podnájemník požívá výhod zákona o ochraně nájemníků, ovšem jen ohledně možnosti výpovědi se svolením soudu (§ 1 zák.) a ohledně stanovení výše podnájemného (§ 16) proti svému smluvníku. Ale ani ze zákona o ochraně nájemníků, ani z občanského zákoníka nelze dovoditi oprávnění podnájemníka, by mohl nutiti nájemce k obnově nájmu podle § 1 čís. 9 zákona o ochr. náj. a žádati náhradu výloh stěhovacích a škody tam zmíněné. Výpovědí danou se svolením soudu nájemci pominul podle ustanovení § 568 c. ř. s. a § 1112 obč. zák. nejen poměr nájemní, nýbrž i poměr podnájemní, ježto předmět podnájmu, právo nájemní, zaniklo výpovědí danou nájemci. Podnájemník má právo na náhradu škody jen v případě, že zánik práva nájemního lze přičísti nájemci k vině (§ 1112 obč. zák.). Zákoník občanský nedává z důvodu práva podnájemního podnájemníku práva na obnovu nájmu, lze-li zaniklý předmět podnájmu znovu zříditi. Takového práva nedal podnájemníkovi ani zákon o ochraně nájemníků v § 1 čís. 9. Tam je řeč jen

o právu nájemcovu proti pronajímateli, když pronajímatel prokáže povolení k užitečnější stavbě a opatří nájemníkovi dostatečný náhradní byt, a vypověděv proto nájemníka, nepokračuje řádně ve stavbě. Stanoví tedy jenom právo nájemcovo proti pronajímateli na obnovu smlouvy a na náhradu výloh stěhovacích, ale nikoli právo podnájemníka proti nájemci. V tom směru nebylo ustanovení § 1112 obč. zák. změněno. Bez ohledu na to, zda lze výminečného předpisu § 1 čís. 9 zák. o ochr. náj. použití i pro případ, že nájemce staví a prokáže povolení k užitečné stavbě a poskytuje podnájemníkovi náhradní byt, ale pak ve stavbě nepokračuje řádně, nelze tohoto ustanovení zákona ani obdobně ani rozšiřujícím výkladem použití na případ, kde nájemce sám nestaví, nýbrž činí tak pronajímatel, jemuž nájemce sám musí ustoupiti a podnájem zaniká zrušením nájmu. Vždyť nájemce nemá již ani místností k použití a zákon mu neukládá povinnost, by se k vůli podnájemníkovi staral o to, by jich znovu nabyl, zejména když třebas sám již jinde svou potřebu bytu opatřil lépe, neb obnovy nájmu nepotřebuje z jiných důvodů. Proti podnájemníku byl by nájemce povinen v takovém případě k obnově nájmu jenom, kdyby se smlouvou podnájemníku k tomu zavázal nebo se zrušení nájmu výpovědí stalo jen na oko za účelem odstranění podnájemníka (§ 916 obč. zák.), kdyby tedy šlo o zánik nájemcova práva toliko zdánlivý a po právu nicotný. Zákon chce ustanovením § 1 čís. 9 zákona o ochr. náj. jednak podporovati stavební ruch (srov. motivy vládního návrhu k zákonu o ochr. náj. z roku 1920 tisk Nár. Shr. 2666 str. 14 a důvodovou zprávu k vl. návrhu zákona o ochr. náj. z roku 1922 tisk posl. sněm. 3475 str. 13), jednak chrániti nájemníka před tím, by ho pronajímatel nemohl průkazem povolení k užitečnější stavbě vypověděti a tak se ho zbaviti a pak stavbu vůbec neprovésti. Zákon patrně tedy nemyslel na ochranu podnájemníkovu, protože případ, že nájemce staví, bude zřídka praktický, a proto zákon nesleduje účel, by rozšiřoval oprávnění podnájemníka proti nájemci z důvodu zrušení podnájmu, které se nestalo na oko, a když sám nájemce ochrany zákona nepotřebuje ať již z toho důvodu, že svou potřebu bytu uspokojil, nebo že jí vůbec nemá. Žalobce jako podnájemník nemůže se tedy domáhati na nájemci, aby obnovil smlouvu nájemní, ani náhrady výloh stěhovacích, když si to smluvně nevymínil a nárok neopodstatňuje již v dovolání zaviněním žalovaného pivovaru na zrušení podnájmu, nýbrž jen tím, že pivovar smlouvy zaviněně neobnovil. Ostatně první soud správně odůvodnil, že pivovar na zrušení nájmu pro nedostatek obrany proti výpovědi nemá viny. Netřeba při tom řešiti otázku, zda obnova nájmu podle § 1 čís. 9 zák. o ochr. náj. je novou smlouvou čili nic. Dokonce nesprávným je názor žalobcův, že nájemce je povinen přenechat podnájemníku do podnájmu část bytu, který jinde najal. Dle svrchu uvedeného není tedy porušeno smluvní právo žalobcovo z podnájmu, který zanikl výpovědí nájemce, pokud není prokázána vina nájemcova za zrušení nebo výpověď na oko. Poslední okolnost žalobce ani netvrdil, prvé se v dovolání rovněž již ani nedovolává. Proto také nemůže ani z důvodu náhrady škody domáhati se zřízení

předešlého stavu ve smyslu § 1323 obč. zák. a tím obnovy nájmu na žalovaném. Dovolání není proto opodstatněno a nebylo třeba zjišťovati, zda pronajímatel řádně pokračoval ve stavbě, takže nedostatek takového zjištění není vadou odvolacího řízení po rozumu čis. 2 § 503 c. ř. s.

Čís. 7509.

Při výměře výživného pro manželku lze sice vzíti v úvahu i příjmy manželovy ze služebních cest, ale dlužno přihlížeti k tomu, že manžel musí hraditi z těchto příjmů hotové výlohy, spojené se služebními cestami a zvýšený náklad pobytu mimo služební místo, jakož i přihlížeti k tomu, že přídavek manžela (důstojníka) za odvelení po dobu návštěvy lyžařského kursu jest žalobcovým příjmem zcela mimořádným, nepravidelným, z něhož musel hraditi zvýšené výlohy pobytu v kursu.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1927, Rv I 1622/27.)

Žalobě manželky četnického kapitána proti jejímu manželi o placení výživného vyhověl procesní soud první stolice potud, že přiznal žalobkyni 1000 Kč měsíčně. K odvolání žalovaného odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud k dovolání žalovaného snížil výživné na 800 Kč měsíčně.

Důvody:

Právem vytýká dovolatel nesprávné právní posouzení v otázce přiměřenosti výživného jeho majetkovým poměrům. Nižší soudy berou sice právem v úvahu i příjmy žalovaného ze služebních cest, ale nepřihlízejí dostatečně k tomu, že žalovaný z těchto příjmů musí hraditi hotové výlohy, spojené se služebními cestami a zvýšený náklad pobytu mimo služební místo, a dále nepřihlízejí k tomu, že přídavek za odvelení po dobu návštěvy lyžařského kursu je žalobcovým příjmem zcela mimořádným, nepravidelným, z něhož musel hraditi zvýšené výlohy pobytu v kursu. Přisouzeným výživným pro manželku a dívky nemá býti ohrožena úhrada vlastních nutných potřeb žalovaného, které jsou přiměřeny jeho služebnímu postavení. Jest v zájmu samých vyživovaných osob, by nebyly uvedeny v nepořádek majetkové poměry žalovaného a nepřiměřeným výživným nebyla ohrožována jeho existence. Uváží-li se tyto okolnosti a vezme-li se zřetel na stálý příjem žalovaného 2.823 Kč měsíčně, na zjištěný nestálý příjem ze služebních cest s ohledem na výlohy a zvýšené náklady pobytu mimo sídlo služební, dále na povinnost žalovaného k výživě dvou manželských dítek, shledává dovolací soud, že je přiměřené, by platil své manželce toliko 800 Kč výživného měsíčně.